

Nuanceret tilsyn med legepladserne i Hillerøds institutioner?

Åbent brev til Børn, Familie og Ungeudvalget i Hillerød Kommune fra bestyrelsen i Gadevang Asyl, 15.06.18

Som resultat af det seneste legepladstilsyn (sommeren 2016) har vi i Gadevang Asyl været nødt til at anlægge en ny legeplads. Og selvom det umiddelbart lyder godt at få etableret noget nyt, så har det ikke været et entydigt positivt forløb, og processen og principperne bag har givet anledning til en del undring i bestyrelsen. Det er baggrunden for, at vi med dette brev henvender os til medlemmerne af Børn, Familie og Ungeudvalget, idet vi håber, at det kan give anledning til en genovervejelse af, hvor stramt legepladsreglerne i Hillerød Kommune skal fortolkes.

Legepladsen – et pædagogisk råderum

Enhver daginstitutionens legeplads er et meget vigtigt pædagogisk læringsrum, hvor det at kunne beherske sig selv og sine følelser (som fx mod og angst) er i konstant positivt beredskab. De konkrete legepladsregler i en kommune får dermed direkte indvirkning på institutionernes pædagogiske muligheder og udfoldelsesrum – ikke mindst i forhold til begrebet 'Risikofyldt leg'. Jo strammere reglerne fortolkes, jo mere indsnævres det pædagogiske råderum.

»Legepladser på institutioner er så sikre, at det afmætter legen. Man skærer grenene af træerne, sørger for at man ikke kan klatre op på legehusestags tag, sætter net om trampolinen og har regler om, at der kun må være et barn på gyngen.«

Helle Marie Skovbjerg
professor i leg

Risikofyldt leg handler ikke om farlige legeredskaber, hvor børnene risikerer at hænge fast og blive kvalt eller på anden måde komme alvorligt til skade, fordi redskabet ikke er sikkerhedsmæssigt forsvarligt at anvende. Risikofyldt leg handler derimod om *sikre* legeredskaber, der udfordrer og udvikler barnets mod, pirrer dets nysgerrighed og styrker dets motorik. Faremomentet har dermed en vigtig funktion, og hvis det forsvinder, risikerer man dels, at legen afmattes, dels at børnene fratages muligheden for at lære at håndtere de potentielt farlige situationer, som de også kan møde uden for legepladsen.

Strammere fortolkning i Hillerød giver mindre pædagogisk råderum

I Gadevang Asyl har vi som alle andre institutioner i Hillerød fået udarbejdet en legepladsrapport hvert andet år. Hvert år har vi selv på vores årlige forældrearbejdsdag udbedt de elementer, som legepladsrapporten har peget

på, og vi har hele tiden sørget for at holde vores legeplads og andre legeelementer ved lige. Ingen ønsker jo mere end os forældre, at vores børns legeplads matcher de gældende sikkerhedspåbud, fx i forhold til hovedklemsfælder, faldunderlag, afstande og meget mere.

I forbindelse med den seneste gennemgang i sommeren 2016 oplevede vi dog, at fortolkningen af reglerne var blevet strammet så meget, at vores eksisterende legeplads fra den ene dag til den anden blev erklæret for farlig og underkendt. I bestyrelsen fik vi udleveret en legepladsrapport, der på 75 sider nidkært gennemgik og underkendte stort set alle vores legeredskaber. Det gjaldt både elementer, som Hillerød Kommune selv havde udbedret på baggrund af rapporten året før, og det gjaldt sikkerhedsgodkendte legeredskaber indkøbt få år tidligere. Med et pennestrøg var stort set alle vores legeredskaber dermed erklæret farlige og skulle derfor nedrives. Ud over den økonomiske udfordring i den forbindelse, stod vi pludselig også med en legeplads, hvor det pædagogiske udviklingsrum var blevet væsentligt indsnævret. Vi erfarede efterfølgende, at det ikke kun var legepladsen i Gadevang Asyl, der var blevet vejet og fundet for let, men at en lang række institutioner og skoler i hele kommunen fra den ene dag til den anden pludselig stod med ikke-godkendte legepladser/legeredskaber.

Oplyst og nuanceret beslutningsgrundlag?

I Gadevang Asyls bestyrelse vakte det meget stor undren, at Hillerød Kommunes tilgang til legepladssikkerhed og tolkningen af reglerne i den forbindelse fra den ene dag til den anden kunne ændre sig så drastisk. Vi undersøgte bl.a. om der lå en politisk beslutning til grund for den markante ændring, men kunne ikke finde en sådan.

Vi undersøgte også, hvilke elementer den konkrete risikovurdering af de forskellige legeredskaber hvilede på, og blev meget overraskede over at finde ud af, at der overhovedet ikke kigges på fx skadestatistik og legeværdi. Et af vores mest skattede (og pædagogisk mest vigtige) legeredskaber er vores boldgyng, som alle børn i Gadevang Asyl elsker, og som de står i kø for at lege på. Den har rigtig mange år og mange legetimer på bagen, og dermed eksisterer der meget omfattende viden om den konkrete anvendelse, legeværdien, skadestatistik og risici. Efter vores mening bør disse elementer naturligvis indgå, hvis man ønsker at foretage en saglig og reel vurdering af legeelementets 'farlighed'. Men i stedet har vi oplevet, at risikovurderingen baserer sig på et rent teoretisk og standardiseret grundlag, og slet ikke inddrager den reelle anvendelse eller den konkrete skadestatistik.

For os i Gadevang Asyl har dette teoretiske beslutningsgrundlag fået den konkrete konsekvens, at kommunen kræver, at boldgyngen fjernes inden

sommerferien, og at vi ikke længere må bruge den som den som pædagogisk redskab.

Vi vil derfor gerne sætte spørgsmålstegn ved det beslutningsgrundlag, som ligger til grund for legepladsrapporterne. Er der i Børn, Familie og Ungeudvalget kendskab til, hvilke pædagogiske og legemæssige konsekvenser det har, at kun legeredskaber med et 'godkendt' stempel accepteres? Og er det ønskværdigt, at beslutninger om at god- eller underkende udelukkende hviler på et teoretisk grundlag?

I Gadevang Asyls bestyrelse vil vi foreslå, at man undersøger, om det kan lade sig gøre, at man – når eksisterende legeredskaber skal vurderes – inddrager redskabernes legeværdi og inddrager antallet af eventuelle skader og skadernes alvorlighed, samt kendskab til legeredskabet i den konkrete risikovurdering.

Vi støtter selvfølgelig, at der skal være sikkerhed på legepladser, og at det til hver en tid er Hillerød Kommunes ret at vurdere og kontrollere, om et legeredskab er forsvarligt. Vi mener dog også, at en hensigtsmæssig legepladsvurdering må hvile på en blanding af tolkningen af reglerne holdt op mod almindelig sund fornuft samt den tilgængelige viden om legeredskabet, dets anvendelse og dets skadestatistik. Det vil der efter vores mening være både økonomi og øget legeværdi i.

Eventuelle ikke godkendte redskaber er jo ikke nødvendigvis farlige, bare fordi de ikke er godkendte – og de kan have uerstattelig legeværdi. Vi inviterer gerne både på kaffe og legeplads-rundtur, hvis I har lyst til med egne øjne at se, hvordan den risikofyldte leg styrker og udvikler vores børn i Gadevang Asyl.

Hvis I er interesserede, kan I desuden læse meget mere om risikofyldt leg og dens uundværlige betydning for børns udvikling her:

<http://edu.au.dk/aktuelt/asterisk/vis-artikel/artikel/leg-paa-kanten/>

De bedste hilsner på vegne af bestyrelsen i Gadevang Asyl

Helle Greisen

helle.greisen@gmail.com, tlf. 27952136

»De erfaringer, børn gør sig i den risikofyldte leg, som involverer potentielt farlige situationer, forhindringer og udfordringer, træner dem, til når de en dag står i en udfordrende og farlig situation i virkeligheden.«

*Ditte Winther-Lindqvist,
psykolog og legeforsker ved DPU, Århus*